

Nu fortalte den højtærede Finansminister os i Dag, at vi ikke skulle vente noget før den Tid, til Trods for at Forholdene siden 1908 i høj Grad have konstateret, at Sukkerfabrikkerne fik en langt større Gevinst ved Beskyttelsen, end man troede før 1907. Det er særlig Tilfældet med den Bestemmelse, som blev ændret i Landstinget, idet dette nedsatte Afgiften for det Sukker, som føres til Raffinaderierne, fra 5,2 til 4,95 pCt. Det har vist sig, at Fabrikkerne have langt større Fordel af denne Bestemmelse, end man troede, før Loven kom. Derfor er denne Bestemmelse om Revision indsat, og jeg beklager derfor meget den højtærede Finansministers Udtalelse.

I øvrigt vilde det være Synd at paa-staa, at Forslaget har fundet en velvillig Modtagelse i Tinget, og det har sikkert heller ingen ventet. Sagen er, at Forslag, som smage af principielle socialistiske Ideer, ikke kunne vente nogen begejstret Tilslutning fra de Folk, som ere vore Modstandere, og det havde jeg heller ikke ventet. Paa den anden Side havde jeg ganske vist ventet, at specielt Regeringspartiet og for Resten ogsaa det radikale Parti havde taget noget mildere paa Forslaget, end Tilfældet har været. De have jo nemlig et Program i denne Sag, som de maa holde sig til, og som i alt væsentligt er i Overensstemmelse med Socialdemokraternes Program. De Radikales Program, som i øvrigt blev oplæst i Gaar af det ærede Medlem fra Kerteminde (Eduard Larsen), lyder saaledes: „Overfor de Virksomheder, der ere faktiske eller retlige Monopoler, værnes Samfundets Interesser, om fornødent ved Virksomhedernes Overtagelse af Kommune eller Stat”. Her er Tale om et faktisk og retligt Monopol; ifølge de Radikales Program skal det overtages af Kommune eller Stat, og vi havde altsaa naturligt kunnet vente, at de Radikale i noget højere Grad, end Tilfældet har været, havde støttet os. — Det socialdemokratiske Program vedrørende slige Sager er formet saaledes: „Stat og Kommune overtage de store Samfærdsels- og Samkvemsmidler samt alle Monopoler og alle Virksomheder, der antage Karakter af Monopoler”. Det er altsaa i alt væsentligt overensstemmende med, hvad de Radikale kræve i den Retning. — Endelig have vi Regeringspartiet. Et Punkt i deres sidste nye Program lyder saaledes: „Folkets Udbytning gennem Monopoler bør hindres”. Det er efter min Mening, naar alt kommer til alt, det mest vidtgaaende. Der er ligesom Klang af et Magtbud deri, der ligesom staar Bajonetter bagved; naar der

kommer en Tilstand til Stede, hvor Folket udbyttes ved Monopoler, skulle de ryddes bort. Der staar ikke noget om, hvad der skal sættes i Stedet. Det havde jeg ventet, at det ærede Medlem fra Kellerup (N. P. Jensen) vilde have fortalt os noget om, men det beskæftigede han sig meget lidt med. Det forekommer mig endogsaa, at det ærede Medlem ganske har glemt, hvad der staar i det Program, som hans eget Parti bekender sig til.

Hvad Højre angaar, er det bekendt, at det ikke ejer noget Program. Vi skulle her i Rigsdagen være Bureauchefen taknemmelige, fordi han i Tillæget til Aarbogen for 1909—10 har indføjet de forskellige Partiers Program. Det vilde sikkert være en Fordel, om den højtærede Bureauchef ved Lejlighed kunde supplere det med Partiernes tidligere Programmer, og om vi, da Højre ikke har noget Program, kunde faa indføjet de forskellige Resolutioner, som i broget Mangfoldighed ere vedtagne paa Højres Delegeretmøder; fælles for dem alle har, saa langt jeg kan huske tilbage, Kravet om Kampen mod Socialismen været. Det er det første Princip i Højres Resolutioner, thi man kan jo ikke tale om deres Program. Men paa Højres sidste Delegeretmøde fremsatte en af Højres betydeligste Førere, 1ste Landstingsmand for 2den Kreds Geheimeetatsraad Bramsen, den Udtalelse, at han meget godt kunde tænke sig, at Staten overtog Brændevinsproduktionen her i Landet, overtog Brændevinsmonopolet. Hans Hensigt var naturligvis at skaffe Penge i Statskassen, men det forandrer ikke Forholdet, thi Sagen er, at naar denne Geheimeetatsraadens Tanke føres ud i Livet, kommer Staten til at drive Brændevinsfabrikationen, og saa møde vi alle disse forfærdelig vanskelige, indviklede Spørgsmaal, som her ere rejste med Hensyn til Sukkeret, hvorledes alt dette skal ordnes. Til det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds, som i Dag beklagede, at det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) ikke har ført Ordet i denne Sag, vil jeg gerne sige, at jeg har en lignende Beklagelse at fremføre med Hensyn til hans Person: Det er mig en stor Sorg, at det tidligere Medlem for Københavns 4de Valgkreds er gaaet ud af Tinget og ikke har kunnet tage Ordet i denne Sag; thi med al Anerkendelse af det nuværende ærede Medlems store Kendskab til Børsforhold tror jeg, at det tidligere ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds baade har bedre Forstand og mere Hjerte, naar Talen er om saadanne sociale Spørgs-